

Eltemették Gaál Endrét

(A Délmagyarország munkatársától.) Szerdán délelőtt a belvárosi temető halottas házából temették dr. Gaál Endre ny. városi kulturtanácsnokot. Fél 12 órakor kezdődött a temetési szertartás, de már jóval tizenegy óra előtt a gyászoló közönség nagy tömege gyülekezett a belvárosi temetőben, hogy a végtisztességén jelen legyen. Ott volt a kiterjedt rokonságon kívül vitéz dr. Shvoy Kálmán ny. altábornagy a feleségével, dr. Pálffy József polgármester vezetésével a városi hivatalok vezetői, a városi iskolák és kulturális intézetek vezetősége és a tanszemélyzet, a katonaság, az államrendőrség képviselői, a tanítószáz küldöttsége és a társadalmi egyesületek deputációi.

Fél 12 órakor kezdődött a temetési szertartás. Raskó Sándor főesperes, belvárosi plébános beszentelte a koporsót, majd Csomák Elemér kántor gyászenéekkel bucsuzott a halottól. A város hatósága nevében vitéz dr. Szabó Géza tanácsnok mondott megindító bucsubeszédet:

— Mely fájdalommal és megrendüléssel bucsuzunk Tőled, Gaál Endrénk, — kezdte beszédjét Szeged város kulturtanácsnoka. Bucsuzik Tőled, szavammon keresztül, a város közönsége, hatósága, tisztviselő társaid, a város tanító- és nevelő-gárdája, a város egész kulturája. 40 évig szolgáltad Szegedet nemes szíved minden dobbanásával, finom uralmukkal minden művész és harmonikus érzésével. E 40 évből két évtizeden keresztül tartottad kezdet a szegedi kultúrát hajójának kormányán: 20 éven keresztül irányítottad a város közoktatásának, kultúreletének, művészeti elgondolásainak, dicsőséges megmozdulásainak majdnem mindegyikét. Gaál Endre dr. nagy halottunk, a mai napon, ebben az ünnepies órában, amikor zokogó szavakkal kíséreljük megemlékezésünket mindannak, ami és aki voltál minékünk, e nagy magyar alföldi város és tanyavilágának száz és száz iskolája, kulturális egyesülete, a város szívének sok-sok művészeti és kulturális intézménye, társulása küldi Hozzád utolsó, szeretetben összecsendülő lélekharangbucsu szavát.

— De ime, a sirontuli örökélet ihletett szava hirdetői, a kulturális osztályod gondoskodása alá tartozott kegyuri plébániák és templomok papjai közül itt gyászol velünk együtt a tanító és tanári pálya minden szegedi jelese, az egyetem, a középiskolák, a szakiskolák, elemi iskolák, ovóintézetek, a kulturálpalota, a színház, a zeneiskola, de eljöttek az anakidején fennhatóságod alá tartozott városi kertészet virágosághoz, apró angyali követek, a szíved szerint szeretett virágok légiói is. Bucsuzunk tőled Gaál Endre, a szépségek, a művészetek igaz megértőjétől, az írás és a stílus művésztől. A város aranyepennája volt hosszú időn át tollad, nagy művész elgondolások és viták műhelye és laboratóriuma tanácsnoki szobád. Ezt annál nagyobb meggyőződéssel mondhatom, mert kezdet alatt nvertem kiképzésemet a kultúra szent berkeiben való eligazodáshoz. E gyászoló gyülekezet könnyeit látva, nekem még a mester iránt érzett fájó gyász érzését is, csillapítanom kell magamban. Gaál Endre, Szeged nagy alkotó kulturtanácsnoka, megfogadjuk, hogy szellemi életed kincsét megőrizzük, műved folytatói leszünk, hogy dicsőségesen adhassák át életed nagy eredményeit egy boldogabb utókorunk. Isten veled!

A gyászbeszéd elhangzása után a koporsót ismét beszentelték, majd dr. Gaál Endre tetemeit elhelyezték a Gaál, Kiss, Kouff és Kovács családok sirboltjában.

Chlorodont
vakítóan fehérre
tisztítja a fogakat

Gyorgyevics szerb lelkész becsületsértési, rágalmazási és vallásgyalázási pere volt hive ellen

Súlyos megállapítások a főmagánvádlóra az ítélet indokolásában

(A Délmagyarország munkatársától.) A járásbírószágon szerdán tárgyalta dr. Szalay Zoltán törvényszéki bíró Brczán Jezdimir volt deszki lakos ügyét. Brczán Jezdimir dr. Gyorgyevics István szegedi görögkeleti szerb lelkész jelentette fel *valláselleni vétség, rágalmazás és becsületsértés* miatt. A pap és Brczán között Deszken a templomban, később a templom előtt szóváltás keletkezett amiatt, mert a pap nem áldoztatta meg Brczán leányát. A vádlott akkor ezt kiabálta a lelkésznek:

— „Szétkergetted a kántorokat és most szét akarod kergetni a hiveket is... Legyetek átkozottak!...”

Brczán védője, dr. Török Béla utján terjedelmes bizonyítási kérelmet terjesztett elő arra vonatkozólag, hogy dr. Gyorgyevics *nemzetietlen magatartást tanúsított* és ő, Brczán előlotti *felháborodásában használta a vád tárgyává tett kifejezéseket*. A bíróság a kért bizonyítást *elrendelte* és nagyobb részét már hónapokkal ezelőtt lefolytatta. Szerdán folytatták a bizonyítási eljárást.

A szerdai tárgyalást kínos incidens zavarta meg. Megjelent a tárgyaláson több fiatalember is. Amikor dr. Burger Béla, mint a főmagánvádló jogi képviselője vádbeszédet mondott és azt állította, hogy a szerbek *Petár királyt* ugyanolyan nemzeti hősnékné tekintik, mint például mi *Mátyás királyt, a fiatalberek közbenévettek és gúnyos megjegyzéseket tettek*. A bíró figyelmeztette a hallgatóságot, hogy a *tárgyalás komolyságát ne veszélyeztessék. A fiatalberek erre sértődötten felállottak és kivonultak a tereméből*. Később valaki benyitotta az ajtót és dr. Burger felé címezve, bekialtotta a következőket:

— Pizok zsidó!

Az ajtót az illető azonnal becsapta. Néhány perc múlva megismétlődött a jelenet.

Dr. Szalay Zoltán bíró ingerülten felugrott és az ajtóhoz rohant,

de már akkor egy lélek sem volt látható. Alig néhány pillanat múlva ismét bekidltott valaki az ajtón. Most már dr. Liszkay Loránd ügyész is kiszaladt a bírósággal együtt, végigkutaták a folyosót jobbról is, balról is, de a tüntetők végérvényesen eltűntek...

A tárgyaláson elsőnek Csokanicza Demeternét hallgatták ki, aki arról tett vallomást, hogy a *lelkész tett-e valamelyik hívének szemrehányást azért, mert magyar leányt vett feleségül*. A tanu ilyen esetről nem tudott. Vitéz Pécskai János nyugalmazott altiszt ott volt a múlt év december 6-án a szerb templomban, amikor ott az egyetemi hallgatók a magyar Himnuszt elénekelték. A tanu szerint az egyetemi hallgatók akkor kezdtek rá az énekre, amikor a plébános a templomból kifelé indult. Azt állította a tanu, hogy *a templomban azelőtt sohasem énekelték a magyar Himnuszt és ha az egyetemi hallga-*

tók akkor nem énekelték volna el, a hivek maguktól nem énekelték volna.

Palotai Ferenc 23 éves egyetemi hallgató a következő tanu. Az éneklő egyetemisták között volt. A Himnuszt eléneklése után — ezt Báthly nevű kollégájától hallotta — *a pap fia szemrehányást tett, hogy miért törtek be a templomba és kifogásolta, hogy énekelték a Himnuszt*. Kihallgatták Báthly Dezsőt is, aki előadta, hogy kíváncsiak voltak, hogy éneklék-e a templomban a Himnuszt? Látták, hogy az istentiszteletnek vége és a Himnuszt nem éneklék, erre ők énekelték el, az öreg kántor is velük énekelte, bár először nagyon meg volt lepve. *A pap fia azt mondta nekik, hogy miért csúndlnak ilyeneket, ők is elénekeltek volna a Himnuszt, már meg is hozták a kottákat...*

A bíróság a további bizonyítást mellőzte. Dr. Liszkay Loránd ügyész után dr. Burger Béla mondott vádbeszédet. Rámutatott arra, hogy a terhelő tanuk majd mind olyanok, akik a másik szeptárhoz tartoznak, akik elfogultak és vallo-másuk éppen ezért el sem fogadható. Gyorgyevics lórévi viselkedésére nézve *Matkovics* jegyző bizonyította, hogy a lelkész a rend fenntartására működött közre. A deszki tanuk legnagyobb része azt vallotta, hogy a lelkész *prédikációiban mindig hazafias álláspontot foglalt el, ami annál is inkább érthető, mert pesli születésű magyar állampolgár*. Hazafias érzületét bizonyítja a becsúzott beszédei is. Volt két-három tanu, akik vádolták a lelkészt, de ezeknél kimutatható az elfogultság és vallomásukat a többi vallomás megcáfolja. Ami a 10 év előtti dolgokat illeti, ebben az irányban a bíróság nem vette fel az ellenbizonyítást, amely a lelkészt igazolta volna. A hatósági személyek így is mellette vallottak.

Ezután dr. Török Béla védő mondott beszédet.

— A valóság bizonyítása — mondotta — *teljes eredménnyel járt. Gyorgyevics állandóan olyan nemzetellenes magatartást tanúsított, amely a magyar állameszmét és minden magyart, így a szerb anyanyelvű, de magyar érzelmű vádlottat is jogosan sértette*. Sikert a lelkészszemben bizonyítani, hogy 1918-ban, Lórén az indítványozta, hogy *töröljék el a magyar nyelvet és a Gergely-naptárt, a hivatalos nyelv szerb legyen; még mint a magyar hadsereg tagja, Petár királyt „felszabadító” jelzővel aposztrofálta; kérte a szerb hadseregbe való felvételét és csak azért nem vették fel, mert a szerbeknek red. itt, ezen az öröklöven van szükségük; szerb katonai missziót fogadott annakidején, velük lakomázott és énekelte a szerb Himnuszt. Magyar tiszt léttéare kommunista vörös gombot viselt a sapkáján, mint a szerbek ügynöke működött; szerb hajón szerb területre szöktetett idevaló fiatalbereket...*

A védő ezután rátért arra, hogy rendszeres és alattomos aknamunkát folytatnak a szerbek

Ernyőt | Kötöttáru

már 3-98-tól a legfinomabb kivitelig legnagyobb való elasztikában lego csóbban kap a

Fehércégtáblás Borosnál.

Nagy kereseli lehetőség!

UJ ÜZLETÁGHOZ helyben és vidéken üzletszerzők felvételnek. JELENTKEZÉS a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank biztosítási osztályánál, Providentia Biztosító vezérigazgatóságánál, Kárász-ucca 4., DÉL-UTÁN 2—4 ÓRA KÖZÖTT.